Türkmenistanyň Prezidentiniň
2013-nji ýylyň 25-nji aprelinde
çykaran 12980-nji karary bilen
tassyklandy

Türkmenistanyñ Statistika baradaky döwlet komiteti hakynda
DÜZGÜNNAMA

1. Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komiteti (mundan beýläk – Türkmenstat) statistika babatynda döwlet syýasatyny durmuşa geçirýän merkezi döwlet dolandyryş edarasy bolup durýar.

2. Türkmenstat öz işinde Türkmenistanyñ Konstitusiýasyny, Türkmenistanyň kanunlaryny, Türkmenistanyň Prezidentiniň namalaryny, Türkmenistanyň Mejlisiniň kararlaryny, Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň çözgütlerini, beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryny we şu Düzgünnamany goldanýar.

3. Türkmenstat öz işini beýleki ministrlikleri, pudak edaralary, ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet edaralary we öz-özüňi dolandyryş edaralary, jemgyýetçilik guramalary hem-de halkara guramalary bilen özara gatnaşykda amala aşyrýar.

4. Türkmenstatyň esasy wezipeleri:

statistika babatda döwlet syýasatyny durmuşa geçirmek;

statistika babatda Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň taslamalaryny işläp düzmek;

statistikanyň kämilleşdirilmegini amala aşyrmak;

statistikanyň halkara standartlaryna laýyklykda ylmy taýdan esaslandyrylan bitewi statistiki usulyýeti işläp düzmek we tassyklamak;

statistiki klassifikasiýalaryň ulgamyny işläp düzmek, ornaşdyrmak we kämilleşdirmek;

ilkinji statistiki maglumatlary berijiler tarapyndan olary bermegiň tertibini işläp düzmek we tassyklamak;

döwlet statistiki hasabatlylygynyň görnüşlerini (formalaryny) işläp düzmek we tassyklamak;

pudak edaralarynyň statistiki hasabatlylygynyň degişli ministrlikler we pudak edaralary tarapyndan ylalaşylmaga berilýän görnüşlerine seretmek;

statistiki işleriň sanawyna laýyklykda döwlet statistiki gözegçilikleri geçirmek;

milli ýazuwlaryň maksatnamalaryny işläp düzmek we olaryň durmuşa geçirilmegini utgaşdyrmak;

milli hasaplar ulgamynyň talaplaryna laýyklykda, statistiki görkezijileriň döredilmegini amala aşyrmak, umumylaşdyrylan esasy makroykdysady görkezijileriň ulgamyny emele getirmek we kämilleşdirmek;

maglumatlary ýygnamakda statistika gözegçiliginiň uçdantutma we seçimleýin usullaryny hem-de administratiw çeşmeleri utgaşdyrmak;

statistiki usulyýetiniň pudagara meselelerini düzgünleşdirmek we döwlet statistikasyny guramak babatda işi Türkmenistanyň statistika baradaky döwlet komitetiniň ýanyndaky Statistika boýunça pudagara geňeş bilen utgaşykly amala aşyrmak;

hojalygy ýöredijileriň statistiki bellige alnyş sanawyny we beýleki statistiki bellige alyş sanawlaryny ýöretmek;

döwlet häkimiýet we dolandyryş, ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralaryna we beýleki peýdalanyjylara resmi statistiki habarlary bermek;

statistik maglumatlary ýygnamagyň, işlemegiň, statistik habarlary ýaýratmagyň täze tehnologiýalarynyň döredilmegini we kämilleşdirilmegini, bu ugurlarda maglumat-aragatnaşyk tehnologiýalarynyň ornaşdyrylmagyny amala aşyrmak;

döwlet statistikasynyň sebitleýin edaralarynyň statistika işini utgaşdyrmak;

statistiki maglumatlary seljermek;

milli hasaplary düzmek we balans hasaplamalaryny amala aşyrmak;

statistik gözegçiligiň maksatnamasynyň durmuşa geçirilmegi üçin statistiki amalyýet resminamalaryny işläp düzmek we tassyklamak;

jemleýji statistiki habarlary kagyz we (ýa-da) elektron göterijilerde, şol sanda çap etmek arkaly döwlet dilinde we beýleki dillerde bellenen tertipde ýaýratmak;

öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde halkara guramalary we beýleki döwletleriň milli statistika gulluklary bilen statistika babatda hyzmatdaşlygy amala aşyrmak, halkara guramalarynda statistika işiniň meseleleri boýunça Türkmenistanyň bähbitlerine wekilçilik etmek.

5. Türkmenstat öz üstüne ýüklenen wezipelere laýyklykda:

statistiki maglumatlaryň doly möçberde we bellenen möhletlerde ýygnalmagynyň, işlenilmeginiň we seljerilmeginiň ýerine ýetirilmegini guraýar;

milli we halkara standartlaryna laýyklykda statistiki usulyýeti kämilleşdirýär;

döwlet statistiki gözegçilikleriniň guralmagyna we geçirilmegine usulyýet taýdan ýolbaşçylygy amala aşyrýar;

milli ýazuwlary, şol sanda ilat ýazuwyny geçirýär hem-de olaryň esasynda demografiýa, durmuş, ykdysady we ilatyň hal-ýagdaýy baradaky görkezijileriň üýtgeýşine statistik taýdan baha berýär;

öý hojalyklarynyň statistikasyny ýöredýär

ýurtdaky ykdysady ýagdaýa statistiki gözegçişigini amala aşyrmak boýunça işi utgaşdyrýar we şu esasda ykdysadyýetiň ösüşini hem-de ilatyň ýaşaýyş derejesini häsiýetlendirýän esasy görkezijileri işläp taýýarlaýar;

Türkmenistanyň durmuş-ykdysady ösüşi hem-de milli we döwlet maksatnamalarynyň ýerine ýetirilişi baradaky statistiki habarlary taýýarlaýar;

demografiýa, zähmet serişdeleri, iş bilen üpjünçilik meseleleri boýunça statistiki seljerişi geçirýär;

jemi içerki önümiň möçberi, düzümi we ösüşi baradaky aýlyk hasaplamalary geçirýär;

kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işiň görnüşleri, guramaçylyk-hukuk görnüşleri we eýeçiligiň görnüşleri boýunça toparlara bölünişini kesgitleýär;

jemi içerki önüm babatda halkara deňeşdirmeleri boýunça iş geçirýär;

sarp ediş harytlarynyň we hyzmatlaryň nyrhlary barada statistiki habarlary taýýarlaýar hem-de olaryň ösüşine baha berýär;

maglumatlaryň statistiki binýatlaryny döredýär;

peýdalanyjylary bellenen tertipde jemleýji statistiki habarlar bilen üpjün edýär;

peýdalanyjylar üçin statistiki habarlaryň elýeterli bolmagyny üpjün edýär;

statistika edaralarynyň hünärmenleriniň hünärini we bilim derejesini yzygiderli ýokarlandyrýar;

statistiki maglumatlary döretmegiň usulyýetiniň peýdalanylyşy barada zerur düşündirişleri we döwlet statistikasyndaky üýtgetmeler barada Türkmenistanyň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde zerur habarlary berýär;

döwlet häkimiýet we dolandyryş edaralaryny Türkmenistanyň durmuş-ykdysady ýagdaýy barada doly we dogry statistik habarlar bilen üpjün edýär;

ilkinji statistiki maglumatlary berijileri döwlet statistika hasabatlylygynyň zerur görnüşleri we olary doldurmak boýunça gözükdirmeler bilen bellenen tertipde üpjün edýär;

statistiki görkezijileriň ulgamyny, olaryň metamaglumatlaryny, statistik gözegçilikleri geçirmegiň usulyýetini halkara standartlaryna laýyklykda kämilleşdirýär;

statistik maglumatlaryň toplanmagyny, saklanmagyny we goralmagyny üpjün edýär;

döwlet we täjirçilik syrlarynyň goralmagyny, ilkinji statistik maglumatlaryň ýaşyrynlygyny üpjün edýär;

öz ygtyýarlylyklarynyň çäklerinde beýleki işleri amala aşyrýar.

6. Türkmenstat ilkinji statistiki maglumatlary olary umumylaşdyrmak arkaly jemleýji statistiki habarlary emele getirmek üçin peýdalanýar.

Ilkinji statistiki maglumatlary berijileriň ýagdaýyny we (ýa-da) işini, olaryň ykdysady, maliýe, nyrh emele geliş, ýaşaýyş-durmuş, demografiýa we ekologiýa taraplaryny hem goşmak bilen, anyk häsiýetlendirýän umumylaşdyrylmadyk maglumatlaryň ýaýradylmagyna ýol berilmeýär. Hojalygy ýöredijileriň statistiki bellige alyş sanawyndaky olar baradaky hökmany (ady, eýeçiligiň görnüşi, guramaçylyk-hukuk görnüşi, ykdysady işiniň görnüşi we ş.m.) maglumatlary muňa degişli däldir.

7. Türkmenstatyň şulara hukugy bar:

ilkinji statistiki maglumatlary berijilerden statistiki maglumatlary bellenen tertipde muzdsyz almaga;

döwlet häkimiýet we dolandyryş, ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralaryndan statistikanyň meseleleri boýunça zerur habarlary soramaga we almaga;

statistiki maglumatlary işlemegiň tehnologik işini awtomatlaşdyrmak üçin programma önümlerini işläp düzmäge we (ýa-da) satyn almaga;

statistiki usulyýet we maglumat-aragatnaşyk tehnologiýalary babatda gazanylanlary nazara almak bilen, işgärleri gaýtadan taýýarlamagy amala aşyrmaga;

öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde halkara guramalary we beýleki döwletleriň milli statistika gulluklary bilen statistika babatda hyzmatdaşlygy amala aşyrmaga, hyzmatdaşlygyň çäklerinde olar bilen degişli statistiki habarlary alyşmaga, ylmy işläp düzmelere gatnaşmaga, bilelikdäki iş hakynda olar bilen bellenen tertipde şertnamalary baglaşmaga;

"Statistika hakynda" Türkmenistanyň Kanunynyň talaplaryny bozan ilkinji statistiki maglumatlary berijilere düzgün bozulmalary aradan aýyrmak boýunça ýerine ýetirilmegi hökmany bolan görkezmeleri bermäge;

statistiki hasabatlylygynyň berilmegini togtatmaga we olary ýatyrmaga;

ilkinji statistiki maglumatlary berijiler tarapyndan berilýän statistik hasabatlylygynyň maglumatlarynyň dogrulygyny barlamaga;

edara görnüşli taraplaryň (aýrybaşgalanan düzüm birlikleriniň) ýolbaşçylarynyň statistik hasaba alnyşyň we statistika hasabatlylygynyň ýagdaýy hakyndaky habarlaryny diňlemäge;

edara görnüşli taraplaryň (aýrybaşgalanan düzüm birlikleriniň) ýolbaşçylarynyň statistiki hasaba alnyşyň we statistika hasabatlylygynyň ýagdaýy hakyndaky habarlaryny diňlemäge;

edara görnüşli taraplaryň wekillerini bellenen tertipde statistiki hasaba alnyşynyň we statistiki hasabatlylygyň ýagdaýynyň barlaglaryny geçirmäge çekmäge;

hasabatlylygyň nädogry maglumatlary ýüze çykarylanda döwlet statistiki hasabatlylygyna bellenen tertipde düzedişleri girizmäge;

resmi statistik habary peýdalanmak boýunça düşündirişleri bermäge;

şertnama esasynda statistika işlerini ýerine ýetirmäge we statistika hyzmatlaryny etmäge;

Türkmenistanyň kanunçylygynda başgaça bellenilmedik bolsa, statistiki habarlary tölegli esasda ýaýratmaga we başga habar beriş hyzmatlaryny ýerine ýetirmäge;

döwlet statistika gözegçilikleri geçirilýän mahalynda döwlet statistika edaralary kärhanalaryň, guramalaryň we edaralaryň ýolbaşçylary bilen ylalaşyp, zerur bolan halatynda şol işlere olaryň aýry-aýry işgärlerini çekmäge;

Türkmenistanyň raýatlarynyň şertnama esasynda döwlet statistika gözegçiliklerine çekmäge;

statistiki materiallary we statistiki amalyýet resminamalaryny neşir etmäge we çap edip köpeltmäge.

8. Türkmenstata Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan wezipä bellenilýän we wezipeden boşadylýan başlyk ýolbaşçylyk edýär.

Türkmenstatyň başlygynyň Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan wezipä bellenilýän we wezipeden boşadylýan iki orunbasary bar.

8. Türkmenstatyň başlygy:

Türkmenstatyň üstüne ýüklenen wezipeleriň ýerine ýetirilmegi üçin şahsy jogapkärçilik çekýär;

garamagyndaky edaralaryň işine umumy ýolbaşçylygy amala aşyrýar;

bellenen işgär sanynyň we zähmet haky gorunyň çäklerinde Türkmenstatyň merkezi edarasynyň wezipe sanawyny bellenen tertipde tassyklaýar;

Türkmenstatyň merkezi edarasynyň gurluş birlikleri hem-de garamagyndaky edaralar hakyndaky düzgünnamalary tassyklaýar;

orunbasarlarynyň arasynda borçlary we ygtyýarlyklary paýlaýar;

merkezi edaranyň gurluş birlikleriniň we garamagyndaky edaralaryň tabşyrylan iş üçin jogapkärçilik derejesini belleýär;

Türkmenstatyň merkezi edarasynyň işgärlerini hem-de garamagyndaky edaralaryň ýolbaşçylaryny bellenen tertipde wezipä belleýär we wezipeden boşadýar;

Türkmenstatyň merkezi edarasynyň işgärlerini we garamagyndaky edaralaryň ýolbaşçylaryny höweslendirýär hem-de olara düzgün-nyzam temmi çärelerini ulanýar, şeýle hem aýratyn tapawutlanan işgärleri döwlet sylaglary bilen sylaglamaga bellenen tertipde hödürleýär;

öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde ýerine ýetirilmegi hökmany bolan buýruklary çykarýar;

statistiki işleriň, usulyýet, usuly we neşir işleriniň, statistika işine dahylly beýleki işleriň meýilnamalaryny, çap edilýän statistiki neşirleri ýaýratmagyň sanawyny tassyklaýar;

edaralarda, kärhanalarda we guramalarda Türkmenstata wekilçilik edýär;

Türkmenistanyň Ministrler Kabineti bilen ylalaşyp, garamagyndaky edaralary bellenen tertipde döredýär, üýtgedip guraýar we ýatyrýar;

öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde beýleki işleri amala aşyrýar.

10. Statistika işini utgaşdyrmak, statistiki usulyýetiň pudagara meselelerini düzgünleşdirmek we döwlet statistikasyny guramak, pudak edaralarynyň statistikasyny ýöretmegiň meýilnamalaryny ara alyp maslahatlaşmak we ylalaşmak üçin döwlet statistika edaralarynyň, ministrlikleriň we pudak edaralarynyň, ylmy we beýleki edaralaryň wekillerinden ybarat düzümde Türkmenstatyň ýanynda Statistika boýunça pudagara geňeşi döredilýär. Ol maslahatçy gurama bolup durýar.

Bu Pudagara geňeşiň işiniň guramaçylyk we habar üpjünçiligi Türkmenstat tarapyndan amala aşyrylýar.

11. Türkmenstat statistika işi babatda usulyýet we guramaçylyk meselelerini çözmek, Türkmenistanyň durmuş-ykdysady ösüşine statistiki baha bermegiň görkezijilerini kämilleşdirmegiň ugurlaryny kesgitlemek, statistikanyň ylmy-usulyýet meseleleri boýunça çözgütleriň aýanlyk ýagdaýynda esaslandyrylmagyny üpjün etmek üçin usulyýet geňeşini döredýär.

12. Türkmenstatyň merkezi edarasynyň işgär sany we gurluşy Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan tassyklanýar.

13. Türkmenstatyň merkezi edarasy Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär.

14. Türkmenstat buhgalteriýa hasaba alnyşyny we maliýe hasabatlylygyny ýöredýär, statistiki we maliýe-hojalyk işi hakyndaky hasabatlary Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda düzýär.

15. Türkmenstat edara görnüşli tarap bolup, olaryň Türkmenistanyň Döwlet tugrasy şekillendirilen we öz ady ýazylan möhri, möhürçeleri, resmi blanklary bar hem-de bank edaralarynda hasaplary bar.

16. Türkmenstat Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda üýtgedilip guralýar we ýatyrylýar.